

інших дисциплін студенти готують реферати, курсові проекти. Пропонуємо об'єднати зусилля викладачів різних дисциплін таким чином: студент готує курсовий проект, оформлює його в середовищі текстового редактора із використанням знань з інформатики. Відтак, таку роботу перевіряють і оцінюють, як мінімум, викладачі двох дисциплін.

Аналогічно можна навести взаємозв'язок між темами інформатики та вищої математики. Наприклад, вивчаючи роботу із матрицями, студент виконує розрахунки власноручно (для оцінювання знань із вищої математики) та із застосуванням табличного процесора MS Excel (для оцінювання знань із інформатики).

Ефективним уявляється і розробка інтегрованого курсу вивчення, наприклад, фінансово-економічної термінології на базі української мови, який сприятиме формуванню професійної мови студентів-економістів.

Ми пропонуємо зреалізувати і зв'язки між іншими дисциплінами (фінанси (банківська справа, гроші та кредит та ін.) ↔ українська професійна мова ↔ інформатика; соціологія ↔ інформатика (проведення регресійного аналізу на базі соціологічних досліджень студентів) тощо).

Така форма реалізації міжпредметних зв'язків збільшує продуктивність навчання, активізує у студентів творчість та мотивацію до успішного і якісного виконання роботи, посилює системність та практичну значущість навчальних дисциплін.

Міжпредметні зв'язки, які взаємодоповнюють і взаємозбагачують різні дисципліни, сприяють ґрунтовному засвоєнню студентами навчального матеріалу, збільшенню професіоналізму у підготовці майбутніх фахівців.

*Дибкова Л. М., канд. пед. наук, доцент
кафедри інформатики*

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ «ОСВІТА УПРОДОВЖ ЖИТТЯ» ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ

У зв'язку з широким впровадженням кредитно-модульної системи навчання дедалі більшого значення набуває професійна компетентність викладача як організатора і керівника самостійної активної пізнавальної діяльності студентів, їх консультанта і помічника.

Сьогодення вимагає від викладача розвитку його педагогічної компетентності, активізації процесу самовдосконалення педагогічної культури. Усвідомлення викладачем значення постійного саморозвитку зумовлює пошук ним нових методів, форм викладання; аналіз тих чи інших подій у групі чи вчинків окремих студентів, що сприяє розвитку творчості самого викладача і ефективному формуванню професійної компетентності майбутніх фахівців.

Проведене дослідження щодо професійної компетентності викладача демонструє, що «75 % викладацького складу ВНЗ МВС Росії не мають спеціальної педагогічної освіти, 22 % — мають наукові ступені докторів та кандидатів наук і лише 9 % із них у галузі педагогічних та психологічних наук» [1]. Там же наводяться дані, що у 25 % викладачів виявляється недостатній рівень мотивації до розвитку педагогічної культури, небажання використовувати у навчальному процесі нові педагогічні технології, відсутні плани подальшого вдосконалення педагогічної компетентності.

Яким же чином сучасний викладач ВНЗ може підвищити професійну компетентність? Рішення начебто є — це Інститути післядипломної педагогічної освіти. Нами проаналізовані програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників деяких інститутів (Донецьк, Чернівці, Львів, Київ), Київського національного університету імені Тараса Шевченка). На жаль, більшість існуючих програм стосується вчителів середніх загальноосвітніх шкіл (які вже і так мають педагогічну освіту), щодо викладачів ВНЗ — програм підвищення кваліфікації майже не існує.

Опитування, проведене Київським обласним інститутом післядипломної освіти педагогічних кадрів (<http://www.kristti.com.ua>), підтверджує наш висновок. На питання «Що, на Вашу думку, здебільшого впливає на професійний розвиток педагога?» відповіді були такими (987 респондентів):

- система підвищення кваліфікації — 9,52 %;
- активна професійна діяльність — 25,23 %;
- самоосвіта — 22,59 %;
- система методичної роботи на місцях — 6,26 %;
- внутрішня мотивація — 23,20 %;
- соціально-економічні чинники — 10,03 %;
- комплекс інших факторів — 3,14 %.

Таким чином, лише 9,52 % респондентів вважають, що професійну компетентність можна підвищити у системі підвищення кваліфікації.

Відтак, необхідно створювати більш гнучкі системи підвищення професійної компетентності викладача — це можуть бути курси, семінари, тренінги тощо. При цьому необхідно здійснювати цільове фінансування, наприклад, у вигляді грантів — тоді викладач зможе визначити самостійно, які програми найефективніші — чи за кордоном, чи в країнах СНД, чи в одному із міст України. Одним із варіантів вирішення цієї задачі є розробка різноманітних дистанційних курсів, які викладачі можуть засвоювати за своїм вибором.

Такий підхід зреалізовано у проекті федерального закону «Про освіту у Російській Федерації», який доступний з 01.12.2010 р. для обговорення у мережі Internet. Стаття 52 «Підвищення кваліфікації і професійна перепідготовка педагогічних працівників» вміщує такий текст: «Педагогічні працівники проходять навчання за додатковими професійними програмами не рідше одного разу за п'ять років. Підвищення кваліфікації може здійснюватися ними протягом п'яти років, як одночасно, так і поетапно (дискретно), в тому числі завдяки засвоєнню окремих курсів, дисциплін, модулів, проходження практик, стажувань».

Деякі університети мають курси з навчання іноземним мовам, було б доцільним на їх базі розробити програми підвищення кваліфікації і для викладачів, наприклад, програму «Перекладач у сфері професійної комунікації».

Принцип «Освіта — упродовж життя» безпосередньо стосується сучасного викладача. Лише той викладач зможе прищепити студентам інтерес до пізнання нового, постійного оновлення своїх знань, саморозвитку, який і сам постійно вдосконалює свій інтелектуальний потенціал, вчиться все життя.

Література

1. Мешков Ю. А. Удосконалення педагогічної культури викладачів вузів МВС Російської Федерації: дис. ... кандидата педагогічних наук: 13.00.01/ Мешков Юрій Олексійович. — М., 2001. — 213 с.